

Bescherming van Steenuilen en de Flora- en faunawet

De bescherming van plant- en diersoorten is sinds 1 april 2002 geregeld in de Flora- en faunawet (Ffw). Artikel 11 van deze wet schrijft voor dat nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten niet beschadigd, vernield of verstoord mogen worden. Voor alle vogelsoorten geldt een strikte bescherming, wat er op neerkomt dat voor activiteiten die een verbodsbepaling kunnen schenden, een toetsing moet plaatsvinden. Als het gaat om ruimtelijke ingrepen moet bij zo'n toetsing onder meer worden beoordeeld of de werkzaamheden het (lokale) voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen en dat de werkzaamheden zodanig uitgevoerd moeten worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'. Dat laatste betekent met zoveel woorden dat er actief naar maatregelen moet worden gezocht om schade aan de soort te voorkomen, zoals het treffen van compenserende maatregelen.

In de praktijk betekent dit dat voor allerlei handelingen, zoals fysieke ingrepen in het landschap, onderzoek moet plaatsvinden naar het voorkomen van beschermde soorten en zonodig een ontheffing op grond van de Ffw bij het ministerie van LNV moet worden aangevraagd. Vaak gaat zo'n ontheffing gepaard met voorwaarden waaronder een activiteit mag plaatsvinden. Hierbij kun je denken aan uitstel van het afgraven van een zandwal waarin Oeverzwaluwen nestelen tot na het broedseizoen, of het aanleggen van nieuwe amfibieënpoelen.

Met name bij woningbouwplannen aan de rand van een dorp stuit men geregeld op de aanwezigheid van Steenuilen. Dat is op zich goed verklaarbaar, want juist in de randzones rondom dorpen liggen vaak nog ouderwetse erven en goed bewaarde snippers landschap waarop de grootschalige modernisering van het agrarisch gebied nauwelijks vat heeft gehad. Door factoren, als de stankregelgeving en de veelal jarenlange dreiging van woningbouw, hebben de daar gelegen veehouderijen zich vaak nauwelijks ontwikkeld en dat heeft zijn weerslag gehad

op het landschap. Prima steenuilgebieden dus! Veel steenuilbeschermers zien zulke hoekjes die een goed referentiekader zijn voor het ideale steenuilgebied, met lede ogen verdwijnen.

Duidelijk is dat je bij de Steenuil als typische standvogel die trouw is aan zijn territorium, bij dergelijke ingrepen al gauw vaste nest- en verblijfplaatsen vernietigt. Wat betekent dit gelet op de eisen die de Ffw stelt? En, wat zijn voor de Steenuil zinvolle compensatiemaatregelen? Het ophangen van nestkasten in de omgeving van een woningbouwgebied lijkt in veel gevallen slechts een goedbedoelde (en goedkope!) schijnoplossing, want wat hebben die paar extra nestkasten voor zin als het gebied al 'vol' zit met Steenuilen? Een goed territorium is bovendien meer dan een nestplaats: ook het voedsel en de schuilgelegenheid moeten toereikend zijn.

Dit soort vragen bereiken STONE regelmatig. Bovendien worden veel lokale steenuilvrijwilligers benaderd door ecologische adviesbureaus die in opdracht van gemeente of projectontwikkelaar onderzoek doen naar het voorkomen van beschermde soorten in een plangebied. De hoogste tijd dus om aandacht aan dit onderwerp te besteden. We zijn verheugd dat we een STONE-collega bereid hebben gevonden vanuit zijn professe en ervaring een artikel hierover te schrijven. Erwin van Maanen, STONE-lid en medewerker van het ecologisch adviesbureau Bureau Waardenburg, heeft dagelijks te maken met het opstellen van rapportages ten behoeve van de Ffw. We hopen dat deze bijdrage alle vrijwilligers informeert en inspireert voor een goede bescherming van de Steenuil!

Bronnen:

Ministerie LNV. *Buiten aan het werk? De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes*. Brochure ministerie LNV (zie www.minlnv.nl).

Vogel R. 2005. *Vogelgegevens en projectontwikkelaars*. SOVON-Nieuws, jaargang 18 (2005) nr 3, pag 14-15.

Pascal Stroeken / STONE